

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VI. volebné obdobie

NÁVRH

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky
Jána FIGEĽA a poslancov uvedených v prílohe

na vydanie

ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 460/1992 Zb. Ústava
Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Predkladajú:

Ján FIGEĽ	Ján Figeľ
Richard Vašečka	Vašečka
Béla Rungár	Rungár
ANDREJ HRNČIAR	Andrej Hrnčiar
József NABY	Naby
Gábor GAL	Gál
VILIAM NOVOTNÝ	Viliam Novotný
Jozef Mikus	Mikus
Mikuláš Dzundza	Mikuláš Dzundza
A. Hlinc	Hlinc
TIBOR BASTRŇÁK	Bastrňák

Bratislava, január 2014

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VI. volebné obdobie

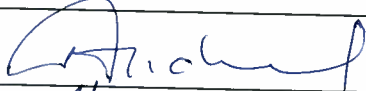
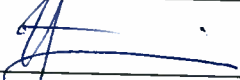

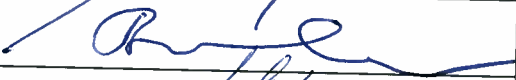

NÁVRH

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky
Jána FIGEĽA a poslancov uvedených v prílohe

na vydanie

ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 460/1992 Zb. Ústava
Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Predkladajú:

PAVOĽ HRUŠOVSKÝ	
MONIKA GBAĽOVÁ	
MARTIN FRONC	
ALOJZ PŘÍDAL	
PAVOL ZAVAR	
IVAN UHLIARIK	
JULIUS BROCKA	
PAVOL ABRAHÁM	
MARIÁN KUČANÍČKA	
JÁN HUĐACEŤ	
Jozef Mikloško	
Peter Narsány	
Arpád Eisler	
Zoltán Simon	
László Sogmos	

Bratislava, január 2014

príloha

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VI. volebné obdobie

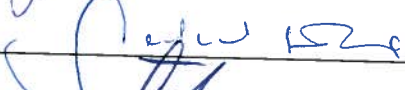
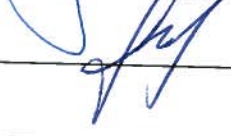
NÁVRH

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky
Jána FIGEĽA a poslancov uvedených v prílohe

na vydanie

ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 460/1992 Zb. Ústava
Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Predkladajú:

LYUDO KANĪK	
MARTIN FEDOR	
JANA ŽITNANSKA	
ELEMÉR JAKAB	
IVAN ŠTEFANEČ	

Bratislava, január 2014

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

VI. volebné obdobie

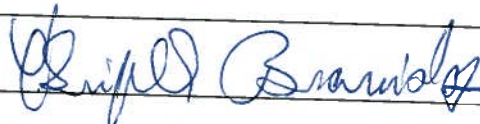
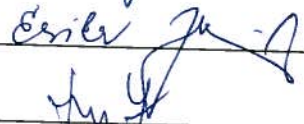

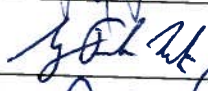
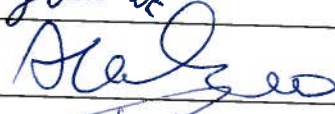

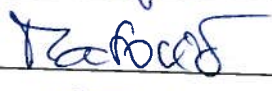

NÁVRH

poslanca Národnej rady Slovenskej republiky
Jána FIGEĽA a poslancov uvedených v prílohe

na vydanie

ústavného zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 460/1992 Zb. Ústava
Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Predkladajú:

ŠKRIPEK BRANISLAV	
ERIKA JURNOVÁ	
Štefan Kyffľa	
Marein Fečko	
Igor HRAŠKO	
PETER POLČAK	
Igor Maľočan	
EVA HORVÁTHOVÁ	
Mária Ritomská	

Bratislava, január 2014

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
VI. volebné obdobie

---

návrh

ÚSTAVNÝ ZÁKON

z 2014,

ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.. v znení neskorších predpisov

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto ústavnom zákone:

Čl. I

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení ústavného zákona č. 244/1998 Z.z., ústavného zákona č. 9/1999 Z.z., ústavného zákona č. 90/2001 Z.z., ústavného zákona č. 140/2004 Z.z., ústavného zákona č. 323/2004 Z.z., ústavného zákona č. 463/2005 Z.z., ústavného zákona č. 92/2006 Z.z., ústavného zákona č. 210/2006 Z.z., ústavného zákona č. 100/2010 Z.z., ústavného zákona č. 356/2011 Z.z. a ústavného zákona č. 232/2012 Z.z. sa mení a dopĺňa takto:

V článku 41 odsek 1 znie:

„(1) Manželstvo je jedinečný zväzok jedného muža a jednej ženy. Slovenská republika manželstvo všestranne chráni a napomáha jeho dobru. Manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých.“

Čl. II

Tento ústavný zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2014.

Dôvodová správa

I. Všeobecná časť

Zákon o rodine č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov ustanovuje, že rodina založená manželstvom je základnou bunkou spoločnosti. Zároveň definuje manželstvo ako zväzok muža a ženy, účelom ktorého je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo zabezpečujúce riadnu výchovu detí. Inštitút rodiny historicky predchádza štát a preto v duchu zásad zákona o rodine má spoločnosť tento jedinečný zväzok všestranne chrániť a napomáhať jeho dobru. Uvedené predstavuje základné zásady usporiadania spoločnosti, umožňujúce jej prirodzenú reprodukciu a vývoj. Najmä vďaka rodinám, ktorých základom je manželstvo muža a ženy, sa rodia nové generácie, ktoré ďalej odovzdávajú duchovné a materiálne bohatstvo svojich predkov, udržiavajú identitu svojich národov a spoločnosti. Spoločenstvo, ktoré takýto prirodzený základ stráca, sa oslabuje a rozkladá. História pozná mnoho príkladov, v ktorých národy i celé civilizácie zanikli. Dôvody týchto udalostí bývali rôzne, avšak často jednou z najvýznamnejších príčin, ktoré tieto spoločenstvá oslabovali a rozložili, bol práve rozklad inštitútu prirodzenej rodiny.

Predkladaná novela Ústavy Slovenskej republiky potvrdzuje a zvyrazňuje dôležitosť právnej úpravy inštitútu manželstva v Slovenskej republike vychádzajúc z jeho účelu a poslania. Predkladateľ považuje prirodzenú rodinu založenú manželstvom za najvhodnejšie prostredie aj pre účely osvojenia dieťaťa tak, aby boli zabezpečené v čo najväčšej miere „najlepšie záujmy dieťaťa“ v súlade s Dohovorom o právach dieťaťa.

Navrhovaný ústavný zákon, ktorým sa dopĺňa Ústava Slovenskej republiky, preto povyšuje základné zásady, ktoré upravuje platný Zákon o rodine na ústavné zásady. Aktuálne znenie článku 41 odsek 1 Ústavy SR ustanovuje, že manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Vymedzenie týchto inštitútov ponecháva ústava na zákon. Vývoj v súčasnom svete a osobitne v Európe však ukazuje, že dochádza k právnej nestabilite, pokiaľ ide o vymedzenie a interpretáciu týchto pojmov, ktorá tak neprispieva k dostatočnej ochrane inštitútu rodiny v spoločnosti. Napĺňanie účelu manželstva si vyžaduje stabilné postavenie v právnom poriadku Slovenskej republiky.

V takomto úsilí o ochranu a podporu prirodzeného charakteru manželstva a rodiny prostredníctvom svojich ústav napredujú aj iné štáty Európskej únie. Ústavné definície manželstva ako zväzku muža a ženy obsahujú napríklad ústavy Poľska, Litvy, či Maďarska. Maďarská ústava navyše výslovne deklaruje, že rodina založená manželstvom muža a ženy, zahrňujúca i vzťahy rodičov a detí, je základom prežitia národa. Za ústavnú ochranu manželstva ako zväzku muža a ženy hlasovali v decembri 2013 občania Chorvátska v referende.

Navrhované znenie ústavného zákona obsahuje pozitívnu definíciu manželstva. Jedinečnosť manželstva znamená, že práva a povinnosti vyplývajúce z manželstva nemožno založiť inak. Orgány štátu, podľa článku 2 ods. 2 Ústavy SR môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Prijatím navrhovanej úpravy bude ústavne definované manželstvo ako trvalý, prirodzený zväzok jedného muža a jednej ženy uznaný slovenským právnym poriadkom. Štátne orgány Slovenskej republiky, vrátane Národnej rady Slovenskej republiky, v rámci svojej zákonodarnej činnosti, budú tak povinné toto ústavné vymedzenie manželstva rešpektovať, chrániť ho a napomáhať jeho dobru.

Navrhovaná právna úprava dopĺňa Ústavu Slovenskej republiky o zásady, ktoré obsahuje súčasne platný a účinný Zákon o rodine. Inkorporuje do Ústavy SR prvé dve vety čl. I zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Uvedené je v súlade s medzinárodnými zmluvami a medzinárodnými dohovormi, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Návrh ústavného zákona nebude mať žiaden vplyv na verejné rozpočty, nezakladá žiaden nárok na pracovné sily a nemá vplyv na zamestnanosť a tvorbu pracovných miest, ani na životné prostredie. Návrh je v súlade s aktuálnym Programovým vyhlásením vlády Slovenskej republiky, ktoré Národná rada Slovenskej republiky schválila v máji 2012.

II. Osobitná časť

K čl. I:

Ide o doplnenie súčasného znenia článku 41 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky. Jestvujúce ustanovenie sa dopĺňa zásadami obsiahnutými v súčasne platnom a účinnom zákone o rodine, podľa ktorého je manželstvo zväzkom muža a ženy, ide o jedinečný zväzok a rodina založená manželstvom je základnou bunkou spoločnosti. Slová „jedného“ (muža) a „jednej“ (ženy) dopĺňajú tieto zásady a spresňujú tak ústavné vymedzenie manželstva a rodiny výslovným odmietnutím akýchkoľvek polyandrických či polygamických modelov rodiny. Tento princíp vyplýva zo súčasne platnej slovenskej legislatívy, jeho porušenie je sankcionované i trestnoprávne. Považujeme však za správne, aby sa stal súčasťou základných ústavných zásad vymedzujúcich prirodzenú povahu manželstva. Povýšením jestvujúcich zásad, doteraz obsiahnutých v platných zákonoch, na ústavné zásady, bude do budúcnosti viazaná aj Národná rada Slovenskej republiky vo svojej zákonodarnej činnosti tieto ústavne zásady rešpektovať. Povinnosť štátu chrániť jedinečný zväzok manželstva a napomáhať jeho dobrou vyplýva z ustanovenia čl. I zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine.

Všeobecná deklarácia ľudských práv v článku 16 vymedzuje manželstvo ako právny zväzok muža a ženy. Rovnaké chápanie inštitútu manželstva ako zväzku muža a ženy majú aj ďalšie medzinárodné zmluvy na ochranu ľudských práv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Napríklad článok 12 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd, čl. 23 ods. 2 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.

Ustanovenie o manželstve, rodičovstve a rodine pod ochranou zákona a garancia osobitnej ochrany detí a mladistvých je súčasťou platného textu ústavy, ktorý sa ponecháva bezo zmeny.

K čl. II:

Ide o ustanovenie týkajúce sa účinnosti ústavného zákona, ktorým sa dopĺňa Ústava Slovenskej republiky. Navrhuje sa účinnosť od 1. júla 2014.

Ján Figel'
poslanec Národnej rady Slovenskej republiky

DOLOŽKA ZLUČITEĽNOSTI
návrhu zákona s právom Európskej únie

1. **Navrhovateľ zákona:** poslanec Národnej rady Slovenskej republiky
2. **Názov návrhu právneho predpisu:** Ústavný zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.. v znení neskorších predpisov
3. **Problematika návrhu právneho predpisu:**
  - a) nie je upravená v práve Európskej únie
  - b) nie je obsiahnutá v judikatúre Súdneho dvora Európskej únie.
4. **Záväzky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskej únii:**

bezpredmetné
5. **Stupeň zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskej únie:**

Stupeň zlučiteľnosti - úplný

Doložka vybraných vplyvov

Názov materiálu: ÚSTAVNÝ ZÁKON, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb.. v znení neskorších predpisov

Vplyvy:

	Pozitívne *	Žiadne *	Negatívne *
1. Vplyvy na rozpočet verejnej správy		x	
2. Vplyvy na podnikateľské prostredie - dochádza k zvýšeniu regulačného zaťaženia?		x	
3. Sociálne vplyvy - vplyvy na hospodárenie obyvateľstva, - sociálnu exklúziu, - rovnosť príležitostí a rodovú rovnosť a vplyvy na zamestnanosť		x	
4. Vplyvy na životné prostredie		x	
5. Vplyvy na informatizáciu spoločnosti		x	